

**KASTAMONU TAŞKÖPRÜ
ORMAN YANGINI
RAPORU
(11 EYLÜL 2020)**

**Parti Meclisi Üyesi
Kastamonu Milletvekili
Hasan Baltacı**

*KASTAMONU ORMANLARINA GENEL BAKIŞ:

Kastamonu ilimiz zengin bitki örtüsüne sahip olup % 67'si, 873.651 hektarı ormanlarla kaplıdır. İlimiz kuru ormanlarında 143 milyon m³ ile servet bakımından en zengin ildir.

Kastamonu ilimizde korunan alanların toplamı 656.520 dekar olup, il yüzölçümünün %5'ini oluşturmaktadır.

2 adet millî parkı (Küre Dağları Millî Parkı, Ilgaz Dağı Millî Parkı) bulunan Kastamonu, 1021 orman köyüyle en çok orman köyü olan il konumundadır. Kastamonu orman köylerinde yaşayan nüfus bakımından 134.444 kişiyle 19'uncu sıradadır. Kastamonu 1.533.239 m³ üretim ile en çok orman üretimi yapan ildir.

İllere Göre Orman Alanı (Ha)		
1	Antalya	1.146.062
2	Kastamonu	873.651
3	Mersin	835.534
4	Diğer İller	19.885.050

İllere Göre Orman Serveti (m3)		
1	Kastamonu	143.606.229
2	Antalya	103.192.124
3	Bolu	94.286.961
4	Diğer İller	1.338.270.896

İllere Göre Orman Artımı (m3)		
1	Kastamonu	4.268.571
2	Antalya	2.594.080
3	Bolu	2.415.360
4	Diğer İller	37.921.989

İllere Göre Orman Üretimi (m3)		
1	Kastamonu	1.533.239
2	Antalya	1.334.524
3	Bolu	1.144.404
4	Diğer İller	18.101.081

İllere Göre Orman Köyü Sayısı		
1	Kastamonu	1.021
2	Balıkesir	820
3	Samsun	816
4	Diğer İller	20.284

İllere Göre Orman Köyü Nüfusu		
1	Samsun	281.493
2	Antalya	254.730
3	Balıkesir	248.549
19	Kastamonu	134.444

*KASTAMONU TAŞKÖPRÜ YANGINI HAKKINDA BİLGİ:

Kastamonu Taşköprü Orman İşletme Müdürlüğü Kırkçam İşletme Şefliği'nin sorumluluğunda bulunan Derekaağaç Köyü'nde başlayan ve kısa sürede büyük bir orman alanına yayılan yangın sonucu ilk tahminlere göre 700 hektarın üzerinde ormanlık alan zarar görmüştür. Yangın kayıtlara Kastamonu ili tarihindeki en büyük orman yangını olarak geçmiştir.

02.09.2020 tarihinde saat 15.00'te başlayan orman yangınıyla ilgili yetkililer 04.09.2020 tarihinde açıklama yaparak yangının kontrol altına alındığını duyurmuş, soğutma çalışmaları 11.09.2020 tarihi itibarıyla devam etmektedir. 02.09.2020 tarihinde başlayan yangına ilk olarak Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü ile Kastamonu il ve ilçe belediyelerine ait yangın söndürme arasözleri ve itfaiyeler müdahale etmiştir. Rüzgârın etkisiyle yangının kısa sürede çok büyük bir alana yayılması, ilk müdahalede gerek araç donanımı, gerekse personel olarak yetersiz kalınması yangının kontrolden çıkmasına yol açmıştır.

Bu gelişme üzerine 03.09.2020 tarihinde; 2 yangın söndürme uçağı, 10 yangın söndürme helikopteri, 213 arasöz ve itfaiye yangın söndürme çalışmalarına gecikmeli olarak dâhil edilmiştir.

Söz konusu yangına Orman Genel Müdürlüğü'nün kiralama ihalesi açıp yangın söndürme ve uçma garantisi verdiği yangın söndürme uçakları ve helikopterleriyle müdahale edilmiştir.

6 köy tedbir amaçlı boşaltılmış ancak Tekeoğlu Mahallesi'nde bulunan 4 ev ile 4 samanlık tamamen yanmıştır. Yangında can kaybı yaşanmaması en büyük teselli olmuştur.

***TAŞKÖPRÜ SAHA İNCELEMESİNE AİT BİLGİ NOTLARI:**

CHP Heyeti olarak olayın yaşandığı ilk andan itibaren sahada olunmuştur. Taşköprü İlçe Başkanımız Özkan Keskin, Doğa Hakları ve Çevreden Sorumlu İl Başkan Yardımcımız Melahat Karahasanoğlu ve ilçe yöneticilerimiz ile birlikte saha incelemeleri sonrasında yaptığımız açıklamalar ve hazırladığımız rapor basında geniş yer edinmiştir.

CHP olarak sadece sorun tespiti değil, özellikle küresel ısınmanın etkisiyle bölgemizde artan yangın olaylarına karşı çözüm önerileri de kamuoyuyla paylaşılmıştır. Alınması gereken tedbirler bütün açıklamalarımızda özellikle vurgulanmıştır. Bölgeye intikalin ardından ilk olarak yangında büyük zarar gören 60 haneli ve 4 mahalleli Derekaağaç Köyü ziyaret edilmiştir. Derekaağaç Köyü Muhtarı Celal Kılınç ile görüşülmüştür. Düğün töreni için İstanbul'da olan ve yangında evlerini kaybeden Derekaağaç Köyü Tekkeoğlu Mahallesi sakinleri İsmail Dere ve Satılmış Dere'ye geçmiş olsun dileklerimiz iletilmiştir. Daha sonra 75 hane ve 5 mahallesi olan Garipşah Köyü ile Ömerli Köyü ziyaret edilmiş, Garipşah Köyü Muhtarı Selahattin Yılmaz ve Ömerli Köyü Muhtarı Yusuf Yaman'dan bilgi alınmıştır.

Yangın kontrol merkezinin oluşturulduğu 42 hane ve 6 mahallesi olan Arslanlı Köyü'nde Muhtar Şükrü Sönmez daha sonra da Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey'den bilgi alınmıştır.

***SAHA İNCELEMESİNDE TESPİT EDİLEN 10 İHMAL:**

- 1) Yoğun rüzgâr alan bu bölgede elektrik hatlarının birbirine değmemesi için kablo ayırıcı kelepçeler olması gerekirken, bu kelepçelerin olmadığı görülmüştür.
- 2) Köylere giden elektrik nakil hatlarının geçtiği güzergâhta Enerjisa Başkent Elektrik tarafından hat güvenliğini tehdit eden ağaçların budanmadığı ve kesilmediği tespit edilmiştir.
- 3) TEDAŞ'a bağlı elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilip devlet eliyle elektrik dağıtım döneminin sona ermesi, bu çerçevede de Kastamonu'nun bağlı olduğu Başkent Elektrik Dağıtım Şirketi'nin Enerjisa'ya devrinin ardından; bakım, onarım ve hat güvenliği çalışmalarının rafa kalktığı yönünde bölgede hâkim bir kanaat olduğu görülmüştür.
- 4) Orman bölgesindeki elektrik direklerinin altında güvenlik sebebiyle mucur dökülmesi gerekirken dökülmemiş olduğu ve ormandan sorumlu orman şefliğinin enerji nakil hattı altında yangına sebebiyet verebilecek otları temizlemesi gerekirken temizlemediği tespit edilmiştir.
- 5) İşletme tarafından belirli sürelerde hava hatlarının, direklerin ve topraklamaların denetlenmesi ve yoklanması gerekirken görüşülen köy sakinleri uzun süredir böyle bir denetim yapılmadığı yönünde görüş bildirmiştir.
- 6) Ziyaret ettiğimiz ve orman köyü vasfında olan yerleşim yerlerindeki evlerin büyük bölümünde elektrik tesisatının eski olduğu görülmüştür.
- 7) Yangından etkilenen köylerden sadece birinde yangın vanası olduğu tespit edilmiştir. Yangın vanası olan yerleşim yerinde ise su sıkıntısının bulunduğu görülmüştür.
- 8) Ülkemizde; 873.651 hektar ile en çok orman alanına sahip ikinci il, 1.533.239 metreküp ile en çok orman üretimi yapan il ve 1021 orman köyü ile en çok orman köyü olan il konumunda bulunan Kastamonu'da Bölge Müdürlüğü'ne ait sadece 36 arasöz olduğu hem araç, hem donanım hem de personel olarak yangının söndürülmesinde yetersiz kaldığı görülmüştür.
- 9) Bölgede iki (2) yangın gözetleme kulesi ve iki (2) gölet olmasına rağmen mevcut arasöz, iş makinesi ile personel sayısının yetersiz oluşundan kaynaklı yangının yayılmasının önüne geçilemediği tespit edilmiştir.
- 10) Devlet desteğinin yetersiz kaldığı Kastamonu'da orman köylerinin her geçen yıl ıssızlaştığı dikkat çekmektedir. Orman Genel Müdürlüğü'nün orman kadastrosu uygulamasından kaynaklanan sorunlar, son yıllarda orman ürünleri üretiminde geleneksel metotla üretim yerine tamamen Dikili Ağaç Satış Yöntemi uygulamasına ağırlık vermesinden kaynaklanan sorunlar, orman köylüsüne yeterli kredi sağlayamamasından kaynaklanan sorunlar nedeniyle ormanın bekçisi olan orman köylüsünün geçimini sağlamak için göç etmek zorunda kaldığı görülmüştür. 2013 yılında Kastamonu'da 157.818 olan orman köylüsü nüfusu, 2019 yılında 134.444'e düşmüştür. Bu durum yangınlardan daha kısa sürede haberdar olunmasının ve zamanında müdahale edilmesinin önündeki en büyük engel olarak göze çarpmaktadır.

ORMAN YANGINLARI					
TÜRKİYE			KASTAMONU		
YIL	ALAN (HA)	SAYI	YIL	ALAN (HA)	SAYI
2003	6.644	2.177	2003	-	-
2004	4.876	1.762	2004	-	-
2005	2.821	1.530	2005	-	-
2006	7.762	2.227	2006	-	-
2007	11.664	2.829	2007	-	-
2008	29.749	2.135	2008	-	-
2009	4.679	1.793	2009	23.2	30
2010	3.317	1.861	2010	6.38	30
2011	3.612	1.954	2011	13.92	44
2012	10.454	2.450	2012	260.33	95
2013	11.456	3.755	2013	36.99	113
2014	3.117	2.149	2014	25.51	11
2015	3.219	2.150	2015	3.46	7
2016	9.156	3.188	2016	30.97	67
2017	11.993	2.411	2017	86.21	84
2018	5.644	2.167	2018	280.33	51
2019	11.332	2.688	2019	41.89	65
TOPLAM	141.495	39.226	TOPLAM	809.19	597

***SAHA İNCELEMESİ SONRASI 20 ÖNERİ:**

Yaşanan bu orman yangınları bir ülke gerçeği olarak karşımızda çözülmesi gereken önemli bir sorun olarak durmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2. Maddesi; Orman Genel Müdürlüğü'nü ormanların geliştirilmesi, usulsüz ve kanunsuz müdahalelere, tabii afetlere, yangınlara, muhtelif zararlılara karşı korunması ve gerekli kontrolleri sağlaması yükümlülüğünü getirmiştir. Kanunun 7. Maddesinde ise 'Orman yangınlarını önlemek ve mücadele amacıyla plan ve programlar hazırlamak, araç, gereç temin etmek, tesislerin kurulmasını sağlamak ve gerekli diğer tedbirleri almaktır.' denilmektedir. Bu bağlamda;

- 1) Enerji iletim hatları altında bulunan ve hat güvenliğini bozan bütün ağaçların budaması ve kesilmesi Enerjisa Başkent Elektrik tarafından her yıl düzenli olarak yapılmalıdır.
- 2) Enerji iletim hatları altında bulunan ormanlık alanda yapılacak budama ve kesim işlemleri o bölgede yaşayan orman köylüsüne yaptırılarak hem orman köylüsü desteklenmeli, hem de orman köylüsünün yangınlara mücadelede her aşamada etkin katılımı sağlanmalıdır.
- 3) Şiddetli rüzgârda elektrik direkleri arasındaki elektrik hatlarının birbirine değip ateş kıvılcımları çıkartmasını önlemek için kablo ayırıcı kelepçeler kullanılmalıdır.
- 4) Orman bölgesindeki elektrik direklerinin altına güvenliği sağlamak için mucur dökülmeli, ormandan sorumlu orman şefliğince enerji nakil hattı altında yangına sebebiyet verebilecek otlar temizlenmelidir.
- 5) Sorumlu orman işletmesi tarafından talimatlarla belirlenen sürelerde hava hatları, direkler ve topraklamalar denetlenmelidir.
- 6) Orman teşkilatına ulaşmakta, iletişim sağlamakta sıkıntı yaşayan orman köylülerine telsiz sistemi kurulmalı, yangınlara daha erken müdahale edilmesi sağlanmalıdır.
- 7) Orman köylerindeki evlerde eski olan elektrik tesisatı yenilenmeli, bu çalışma için orman köylülerine kredi değil, hibe kaynak sağlanmalıdır.
- 8) İl Özel İdareleri tarafından orman köylülerine ayırım yapılmaksızın yangın vanaları yapılmalı, yangın vanaları yapılana kadar her köye en az iki (2) adet yangın söndürme tüpü verilmelidir.

- 9) Ülkemizin 873.651 hektar ile en çok orman alanına sahip ikinci ili, 1.533.239 metreküp ile en çok orman üretimi yapan ili olan Kastamonu'da Orman Bölge Müdürlüğü emrinde en az bir (1) adet yangın söndürme helikopteri hazır bulundurulmalıdır. Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü'ne ait arasöz sayısı en az yüzde 50 oranında artırılmalıdır.
- 10) Tarım ve Orman Bakanlığı yabancı firmalardan garanti ödeme şartıyla yangın söndürme uçağı ve helikopteri kiralama uygulamasından vazgeçmeli, Türk Hava Kurumu'nun elinde 9 adet bulunan, gece uçabilen ve tüm dünyada kullanılan Bombardier marka CL-215 yangın söndürme uçaklarıyla bu hizmeti görmeli, kiralık uçak ve helikopterlerin ülkemiz bütçesine ekstra yük getirmesi önlenmelidir.
- 11) Orman mühendisi ve orman muhafaza memuru alımlarında mülakata dayalı usulsüzlükler önlenmeli, ormandaki denetimsizliğin önüne geçilmelidir.
- 12) Dikili satış uygulamasından vazgeçilmeli, orman köylüsünün köyünde geçimini sağlayacak şart ve imkânlar acilen yaratılmalıdır.
- 13) Dikili satış uygulamasıyla ihale alan firmaların il dışından işçi getirmesi, denetimsiz şekilde faaliyet gerçekleştirmesine izin verilmemelidir.
- 14) Kooperatif sistemi orman köylüsünü kapsayacak şekilde reforma edilmelidir.
- 15) Kastamonu ilinde yangın gözetleme kulelerinin sayısı artırılmalıdır.
- 16) Riskli bölgeler tespit edilerek, bu bölgelere gölet yapılmalı ya da gölet sayıları artırılmalıdır.
- 17) Karayolunun yakınında bulunan Ormanlık arazilerin güvenliği açısından yol kenarlarının sürekli temizlenmesi gerekmektedir.
- 18) Yangın mevsimi boyunca yangın riski yüksek olan ormanlarda motorize yangın ekipleri bulundurulmalıdır. Bölgede özellikle yaz mevsimlerinde termal kameralı drone ile yangın kontrolü yapılmalıdır.
- 19) Mevsimlik orman işçisi uygulamasına son verilmeli, gerek Orman teşkilatında, gerekse İl Özel İdare bünyesinde geçici olarak istihdam edilen personele kadro hakkı tanınmalı, orman yangınlarında görev yapacak tecrübeli personel yapısı inşa edilmelidir. Her yıl bu personele yangınla mücadele konusunda gerekli eğitim verilmelidir.
- 20) Özellikle yangına hassas bölgelerdeki yerleşim birimlerinde oturan halka eğitici ve uyarıcı bilgiler verilmelidir.